

**“YANGI O‘ZBEKISTONDA XALQARO
BAG‘RIKENGLIK TAMOYILI”**

Saydamatova Dilshoda Hamidulla qizi

NamDU talabasi

***Annotatsiya:** mustaqillikka erishganimizdan so‘ng respublikamiz hududidagi barcha millat va elatlarning erkin yashashlari uchun imkoniyatlar yaratildi. Mazkur maqolada mamlakatimizda xalqaro bag‘rikenglik va millatlararo totuvlik yo‘lida amalga oshirilayotgan amaliy ishlar samarasi muhokama qilingan.*

***Kalit so‘zlar:** millat, xalq, millatlararo totuvlik, diniy bag‘rikenglik, demokratiya, madaniyat, xavfsizlik, insonparvarlik.*

**"ПРИНЦИП МЕЖДУНАРОДНОЙ
ТОЛЕРАНТНОСТИ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ"**

***Аннотация:** после обретения нами независимости были созданы возможности для свободного проживания всех национальностей и народов на территории нашей республики. В данной статье рассматриваются результаты практической работы, проводимой в нашей стране в направлении межнациональной толерантности и межнационального согласия.*

***Ключевые слова:** нация, народ, межнациональное согласие, веротерпимость, демократия, культура, безопасность, гуманизм.*

**"THE PRINCIPLE OF INTERNATIONAL
TOLERANCE IN THE NEW UZBEKISTAN"**

***Abstract:** after we gained independence, opportunities were created for all nationalities and peoples to live freely in the territory of our republic. This article discusses the results of the practical work carried out in our country in the direction*

of international tolerance and inter-ethnic harmony.

Key words: *nation, people, interethnic harmony, religious tolerance, democracy, culture, security, humanitarianism.*

Azaldan o'lkamiz ham jug'rofiy ham siyosiy jihatdan ko'plab davlatlar bir biri bilan kesishgan hududlardan biri hisoblangan. Shu sababli ham, davlatimiz hali hanuzgacha ko'p millatli davlat qatoridan mustaxkam o'rin egallab kelmoqda. Mazkur hududda ko'pmillatlilikni shakllanishiga turli xil bosqinchilik urushlari va ko'chmanchilarning yerlarimizga ko'chib kelishi, shu bilan birgalikda O'zbekistonning bir asrdan ziyodroq vaqt mobaynida Chor Rossiyasi mustamlakasi bo'lganligi kabilar asosiy omil bo'lib xizmat qildi. Mustaqillakacha zalvorli yo'lni bosib o'tib hali hanuzgacha yuzlab millat va elatlar bilan totuvlikda umurguzaronlik qilayotgan o'zbek xalqi dunyoda o'z xalqaro bag'rikenglik tamoyiliga ega. Tarixdan ham ma'lumki, o'zbeklar boshqa elat va millatlarning dini va his – tuyg'ulariga o'zgacha hurmatda bo'lish ruhida tarbiyalangan. Mehmondo'stlik, insonparvarlik va ochiqko'ngillilik esa o'zbek milliy mentalitetinig ajralmas xususiyatlaridan biridir.

O'zbekistonning mustaqillikni qo'lga kiritishi nafaqat mamlakatning tub aholisi uchun balkim , uning hududi istiqomat qiluvchi boshqa xalqlar uchun ham o'z tili dini, madaniyati va milliy qadriyatlarini saqlab qolishga tomon qo'yilgan ilk buyuk qadam bo'ldi. Bu borada barcha millat va elat vakillari uchun teng sharoitlar yaratilishiga alohida e'tibor qaratildi. Respublika hududida barcha millat va elatlarning erkinliklari bir xil etib belgilanib, mamlakatimiz rahbariyati bu masalani qonun yo'li bilan mustaxkamlashga doir chora – tadbirlarni ko'rdi. Mamlakatimizdagi barcha aholining e'tiborini tinchlik, osoyishtalikni va millatlararo totuvlikni ta'minlashga, mustaqilligimizni mustahkamlashga qaratildi. Bu kabi inson manfaatini birinchi o'ringa qo'yuvchi hatti – harakatlar esa har bir fuqaro qalbida “O'zbekiston _ yagona uyimiz “ g'oyasiga xizmat qiluvchi yagona zamin , yagona makon, yagona vatan uchun javobgarlik hissini kuchaytirdi.

O'zbekistonda Xalqlararo bag'rikenglikni, millatlar bir birlari o'zaro ahil

munosabatda bo'lishlarini amaliy rivojlantirish maqsadida ham bir necha ishlar amalga oshirildi. Buning yorqin namunasi sifatida hozirgi kunda respublikamiz hududidagi boshqa millat va elat vakillarining 138 ta milliy madaniy markazlarini ko'rishimiz mumkin. O'zbekiston hududida istiqmat qilib kelayotgan har bir fuqaroning manfaatlari, haq- huquq va burchlari qonun doirasida aniqlanib, belgilab qo'yilgan. Asosiy qomusimiz bo'lmish Konstitutsiyamizning 18-moddasida buning yorqin dalilini ko'ramiz. “ O'zbekiston Respublikasida barcha fuqarolar bir xil huquq va erkinliklarga ega bo'lib, jinsi, irqi, millati, tili, dini, ijtimoiy kelib chiqishi, e'tiqodi, shaxsi va ijtimoiy mavqeyidan qat'i nazar, qonun oldida tengdirlar...”[1]

Ushbu modda zamirida milliy hayotga, fuqarolarning milliy his tuyg'ulariga daxldor muhim ahamiyatga ega bo'lgan quyidagi bir qator tamoyillar belgilab qo'yilgan:

- Qonun oldida tenglik tamoyili;
- Diniy bag'rikenglik tamoyili;
- Shaxsiy daxlsizlik tamoyili va boshqalar.

Millatlararo totuvlik va diniy bag'rikenglikning yana bir amaliy ifodasini bugungi kunda o'zbekistonda faoliyat olib borayotgan 16 ta diniy konfessiyaga oid 2239 diniy tashkilot misolida ham ko'rishimiz mumkin. Ularning bu boradagi haq huquqlari Respublikamiz Konstitutsiyasi hamda, “ Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'grisida”gi qonunda mustahkamlab qo'yilgan.

Mustaqillik yillaridan to hozirgacha xalqaro bag'rikenglik yo'lida yuzlab ishlar amalga oshirilib kelinmoqdi. Ularning ichida yana bir diqqatga sazovor loyiha bu Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev tomonidan 2017-2021 yillarda O'zbekistonni rivojlantirish harakatlar strategiyasi beshta ustuvor yo'nalishining aynan beshinchi bandi << Xavfsizlik, millatlararo totuvlik va diniy bag'rikenglikni ta'minlash, chuqur o'ylangan, o'zaro manfaatli va amaliy ruhdagi tashqi siyosat yuritishga yo'naltirilgan davlatimiz mustaqilligi va suverenitetini mustahkamlash, O'zbekistonning yon – atrofdagi xavfsizlik, barqarorlik va ahil qo'shnichilik

muhitini shakllantirish, mamlakatimizning xalqaro nufuzini mustahkamlash>> deb nomlanishidir. Bu xalqaro bag'rikenglik va millatlararo totuvlikni rivojlantirishda katta burilish bo'ldi. Chunki, bundan eng asosiy maqsad – qo'shni mamlakatlar va mamlakatimiz hududidagi boshqa millat vakillari bilan raqobatlashish emas, balki , ular bilan o'zaro manfaatli hamkorlik qilish, yashab turgan mintaqamiz bo'lmish Markaziy Osiyo muammolarini birgalikda hal etishdan iborat.

Xulosa o'rnida shuni aytish joizki, bag'rikenglik— bizning dunyomizdagi turli boy madaniyatlarni, o'zini ifodalashning va insonning alohidaligini namoyon qilishning xilma-xil usullarini hurmat qilish, qabul qilish va tog'ri tushunishni anglatadi. Uni bilim, samimiyat, ochiq muloqot hamda hur fikr, vijdon va etiqod vujudga keltiradi. Bag'rikenglik turli-tumanlikdagi birlikdir. Bu faqatgina ma'naviy burch emas balki, siyosiy va huquqiy ehtiyoj ekanini chuqur anglagan xalqimiz va hukumatimiz xalqaro bag'rikenglik, millatlararo totuvlikka alohida e'tibor qaratib inson qadrini birinchi o'ringa qo'yib kelmoqda. Yangi erkin va ozod O'zbekistonimizda xalqaro bag'rikenglik tinchlikka erishishni musharraf qiluvchi va urush madaniyatsizligidan tinchlik madaniyatiga eltuvchidir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, T.: "O'zbekiston", 2017.
2. O'zbekiston Respublikasi prezidentining 2019 yil 15 noyabrdagi 5876 – son Farmoni: “ Millatlararo munosabatlar sohasida O'zbekiston Respublikasi Davlat siyosati konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida”.
3. <https://religions.uz/uz/news/detail?id=455>